

Från kaos till trygghet för Marie

Marie Svensson var bara 14 år, när hennes liv vändes upp-och-ner. Raset genom tillvarons skyddsnät gick snabbt. Snart fann hon sig själv på botten. Drogmisbruk, våld, prostitution och hemlöshet var hennes följeslagare i många år.

Det går inte att undgå att se smärtan i Marie Svenssons ögon när hon berättar om den tillvaro som en gång var hennes. Misshandel, kränkningar, suget efter droger, förnedringen, hopplösheten, allt detta gjorde livet till ett helvete. Tvåbarnsmamma var hon när hon var 18. Ingen ljusning fanns i sikte, vilket håll hon än tittade åt.

– Jag var sprutnarkoman när jag var 16 och drogbegäret var starkare än allt annat. En sjuksyster hjälpte mig att komma till ett fosterhem i Hälsingland. Men även där gick det att få tag på tabletter och hemkört. Jag träffade Sören och fick min första dotter som 16-åring.

De fick lägenhet i Jordbro, söder om Stockholm och en andra dotter två år senare. Marie och hennes pojkvän fortsatte sitt missbruk och tillvaron började rasa samman. Barnen levde i misär.

– De fick i stort sett klara sig själva. Vi kom inte hem och grannarna blev inblandade. Socialen blev inblandad och barnen blev akut omhändertagna. Jag blev av med lägenheten och hade ingenstans att bo. Sedan var tillvaron en kretsgång mellan LVU-hem, häkten och akut hemlöshet. Jag injicerade heroin och drogerna var viktigare än något annat.

Livet levdes från dag till dag, Marie försökte jobba, men det höll inte så länge. Innan hon stack hemifrån som 14-åring hade hon varit duktig i skolan, dansat balett, spelat handboll och gympat med Sofia-flickorna.

– Nu kände jag mig misslyckad, hade ingen ordnad tillvaro och hade förlorat mina barn. Jag orkade inte leva med den smärtan, utan ville bara bedöva mig och tränga undan min förtvivlan. Jag hade behövt terapi och själavård men när socialen tog hand om mig handlade det mest om förvaring. För att skydda mig blev jag iskall och tuff och stängde av mina känslor. Jag orkade inte annars.

Marie Svensson växte upp i en förort söder om Stockholm. Hon minns en lycklig barndom i en välbärgad familj och det gick bra för henne, hon hade kompisar och intressen. Hennes far

var en erkänd guldsmed och tjänade bra med pengar. Men med pengarna och prylarna följde också en livsstil med tilltagande missbruk, bråk och otro.

– Pappa var framgångsrik i jobbet och fick snart överflöd av pengar. Livet för honom var fina bilar, sommarstugor och utlandssemesterar. Men bråket och otron bara ökade och en dag skrek min mamma åt mig att den pappa jag tyckte så mycket om inte var min pappa. Då stack jag!

Maries mamma var besviken för mannens otrohet och svek och ville ge igen genom att skada Marias goda relation till den hon trodde var hennes pappa. Sen gick det som det gick, hon föll igenom alla skyddsnät och drogerna styrde snart hennes tillvaro. För att finansiera drogbegäret tvingades hon sälja sin kropp.

– Det var en ond cirkel av övergrepp, misshandel, sjukhus, nya övergrepp. Jag levde ute på gatan och det var hela tiden en kamp för att överleva. På vintrarna var jag ibland så frusen att jag skakade i hela kroppen, och inte orkade få tag på något ställe att sova på.

Smärtan i Marias ögon visar att kroppen och själen fortfarande minns förnedringen och hopplösheten, och att hon helst vill slippa att tala om eländet. Hon håller upp sina armar och visar ären som vittnar om allvarligt menade självmordsförsök, då hon i sista stund räddades till livet.

– När jag tänker på allt jag gått igenom är jag ändå tacksam och glad att jag har hjärnan i behåll. Jag kommer ihåg kalla vinterkvällar då jag suttit vid ett element och inte gjort någon något förnär och det enda jag önskade var att få bli lämnad ifred. Då hände det att någon kom och skrek åt mig: 'Försvinn! Ut härifrån!' Det är svårt att beskriva den känslan, men jag kan plocka fram den när jag vill, säger Marie, och smärtan i hennes ögon bekräftar det hon säger.

Marie konstaterar att det är därför hon känner igen sig så väl i de berättelser som kvinnorna på Färingsöanstalten anförtrot henne. Marie hälsar på där varje tisdag. Hon knäpper sina händer runt mina och visar hur hon brukar göra med flickorna hon möter på anstalten.

– Jag har ju själv varit lika rädd, lika förtvivlad över sveket mot barnen, lika skadad av livet. Drogerna som jag måste ha när livet hann ikapp mig. Alla män som kränkte och misshandlade mig, när jag behövde fixa pengar. De oskyldiga människor som jag gjorde inbrott hos och förstörde livet för. Jag stängde av, brydde mig inte, det är otäckt att tänka på.

Men även om Marie Svenssons livshistoria är grym och osminkat rå, har den ett lyckligt slut. I mars i år firade hon nämligen 20-årsjubileum som drogfri. Den otippade vägen till en förändring gick via Kent, en kriminell missbrukare och hårding, som hon träffade när han sluppit ut från fängelset. Han hade då suttit inne flera år för att han skjutit en kille i magen med ett avsågat hagelgevär.

– Vi gifte oss fast livet var kaos och det äktenskapet har nu hållit i hela 21 år. Kent och jag gjorde vad som helst för droger. Vi levde i en bubbla, helt avstängda från mänskliga känslor.

Deras taktik när de rånade folk var att Marie fungerade som lockbete. När männen förhoppningsfullt öppnade dörren för henne trängde Kent sig in, slog dem sönder och samman och rånade dem. En gång hade Kent misshandlat en kille ovanligt rått och Marie hade bara tittat på. På väg därifrån i bilen slog de på rock 'n roll på bilradion och skrattade som om ingenting hänt. Ingen vet var det hela slutat, om inte fängelseprästen Juanita hade frågat om hon fick be med Kent. Av ren artighet lät han henne göra det.

– Kent har berättat att den helige Ande då kom in i cellen, fast han inte visste det då. Från den dagen slutade han med droger och allt våld och hat kom ut. Han blev som en annan människa. Vi gick tolvstegsprogrammet och kom till ett behandlingshem tillsammans.

Marie visste ingenting om kyrkor men började gå med Kent på möten i olika frikyrkor. Kent hade lättare att anpassa sig, och ta till sig av det nya livet, Marie var mer avvaktande. Allt var så nytt och hon hade svårt att visa känslor.

– Jag var livrädd för halleluja i början, och för människor som blev för närgångna och ville prata och be med mig. Det dröjde nästan tio år innan Jesus blev verklig för mig. Det var 2002 när jag hade börjat jobba i Klara kyrka. I en samling i kyrkan frågade en av prästerna om någon ville ta emot Jesus. Min hand bara åkte upp! Vid lilla altaret i kyrkan bad jag frälsningsbönen. Nu flyttade Jesus in på riktigt!

En annan festlig sak hände Marie när hon gick på lärjungaskola och deltog i en tyst retreat. Under några dagar var det meningen att hon och de andra eleverna skulle gå in i tystnaden och meditera i bön. Prästen Einar var med och bad för alla deltagarna.

– När han bad för mig började jag gråta. 'Du är en gråterska, det är din kallelse', sa Einar. Jag tänkte att en gråterska är väl en sån som har som uppgift att gråta på begravningar. 'Det funkar ju inte för mig', sa jag till Einar. 'Du kommer att förstå det sen', sa Einar lugnt. Nu när jag besöker fängelset kan jag känna med tjejerna, och jag förstår, vad Einar menade.

Till dem som är i en liknande situation som en gång var Maries verklighet vill hon ge rådet att släppa taget om det gamla, våga be om hjälp och börja läsa Bibeln. Ett kapitel hon rekommenderar är Kärlekens lov i Första Korintierbrevet, kapitel 13.

– Hur långt ner man än hamnat går det att förändra, från den dag man fattar ett beslut om att man verkligen vill det. Sedan rör man sig i den riktningen, och tar emot all hjälp man kan få.

Börje Norlén